

Cronista de Tortosa

L'Ajuntament de Tortosa, a la sessió plenària celebrada el passat dilluns dia 1 de juny de 2026, va acordar per unanimitat designar-me Cronista Oficial de la Ciutat. Es tracta d'un càrrec, de naturalesa honorífica, que desenvoluparà la funció de difondre la història sobre temes relacionats amb el passat i el present de la ciutat. Tanmateix, col·laborarà en actuacions de recuperació del patrimoni documental, bibliogràfic, artístic i etnogràfic i participarà en la seva divulgació plural i crítica amb perspectiva de gènere, memòria democràtica i diversitat social. Com a tasca concreta, ha de redactar un informe anual de les activitats més remarcables esdevingudes.

El referent històric del món literari tortosí ha estat sempre Cristòfol Despuig (Tortosa, 1510-1574), al qual se'l coneix pels *Col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa* (1557), obra cabdal de la literatura catalana del Renaixement. Sempre s'ha considerat Despuig com el primer cronista de Tortosa.

Els nomenaments de cronistes de

les ciutats van néixer a mitjans del segle XIX, durant el Romanticisme i en paral·lel a l'aparició del periodisme. Entre els més coneguts d'aleshores hi ha Ramón Mesonero Romanos (1847-1882) a Madrid i el dramaturg José Zorrilla (1884-1893) a Valladolid; a Barcelona, el primer fou Víctor Balaguer (1853-1901) i el darrer Andreu-Avel·lí Artís, *Sempino*, (1972-2006). El primer nomenament de cronista de Tortosa fou l'any 1864, en la persona d'Eduardo de Arévalo Lledó (Tortosa, 1830-Bilbao, 1892), al qual van seguir l'ulldedonenc i canonge Ramon O'Callaghan Forcadell (Ulldedona, 1834-Tortosa, 1911), després Federico Pastor i Lluís (Tortosa, 1846-1923), i Francesc Mestre Noé (Tortosa, 1866-1940). A ell va correspondre el període més convuls de la vida política: monarquia, dictadura, república, Guerra Civil i primer any del franquisme; fou el fundador i president de l'Associació de la Premsa de Tortosa (1924). Va succeir-lo Enrique Bayerri Bertomeu (Tortosa 1882-1958) i, finalment,

Manuel Beguer i Pinyol (Tortosa, 1895-1970). A la seva mort, el càrrec quedà vacant durant 56 anys.

Fou a finals del 1963, quan tot just havia fet 19 anys, que vaig demanar ser corresponental de *La Vanguardia*. No es poden imaginar la meua emoció quan pocs dies després, el 3 de gener de 1964, va aparèixer la primera tramesa encapçalada per la signatura "Crónica de nuestro correspondiente en Tortosa José Bayerri Raga", al diari que aleshores era el més important de l'Estat. Allí vaig començar a ser cronista, apassionat pel periodisme, cosa que ha durat tota la vida.

Aquells anys, els corresponents de la premsa barcelonina érem veritablement cronistes de la vida tortosina. Si es vol conèixer la història de Tortosa fins a finals del segle XX, cal acudir a les cròniques dels corresponents de premsa, que eren el contrapunt a les informacions dels setmanaris i de Ràdio Tortosa. Recordo amb afecte a Josep Monllao Panisello, *Llaonet*, veritable institució del periodisme tortosí; havia estat editor i director de *l'Heraldo de Tortosa*

abans de la Guerra, darrer president de l'Associació de la Premsa de Tortosa; després, durant molts anys, corresponental de *Diari de Tarragona*, aleshores "Diario Español del Movimiento", al qual el succeiria Pepe Àngel Òdena. També Paco Guimerà, que ho era d'*El Correo Catalán*; Felip Valdepérez, d'*El Noticiero Universal*; Primitivo Balard, de *Diario de Barcelona*. Ja entrats a la dècada dels setanta, Josep Gonell, des d'*El Periodico*, i després les noves generacions. Llàstima, perquè alguns d'ells podien haver estat perfectament nomenats per l'Ajuntament com a cronistes oficials de la ciutat duran els darrers seixanta anys, com haguessin pogut ser-ho també Jesús Massip, Manuel Pérez Bonfill o Gerard Vergés.

El setembre passat, el Col·legi de Periodistes de Tortosa, acollint-se a la pertinença al periodisme de tots els cronistes anteriors, els quals havien estat membres de l'Associació de la Premsa tortosina, va proposar la restauració del càrrec i que fora jo la persona escollida. El mes de gener, l'Ajuntament va aprovar recuperar el

Josep Bayerri Raga
cronista oficial de Tortosa

càrrec i el reglament, i ara ho han fet efectiu.

Penso que he de comunicar la notícia a tots els mitjans informatius i fer-ne partícip tothom, perquè cronistes ho són tots els companys que fan informació dels fets. Ara no puc menys que expressar la meua satisfacció pel nomenament, per haver-me situat a la llista de tan rellevants persones de la vida tortosina i agrair a la Corporació Municipal el nomenament, i vull concretar-ho en els diferents grups polítics que la integren: la CUR, Movem Tortosa-PSC, Esquerra Republicana i Junts per Tortosa. Des de la funció que m'ha estat encomanada, reitero la meua voluntat de continuar servint Tortosa amb l'entusiasme que ho he fet sempre.